MËSIM PRAKTIK

Pikësimi: presja, dy pikat dhe shenjat e tjera

Kategoria e mësimit: Mësime të gjuhës shqipe

> Shenjat e pikësimit, rregullat e presjes e të dy pikave dhe shkrimi i dialogut.

Pikësimi: presja, dy pikat dhe shenjat e tjera

Shenjat e pikësimit e ndajnë ligjërimin në njësi kuptimore, tregojnë intonacionin dhe e bëjnë tekstin të lexueshëm. Ato nuk janë zbukurim: një presje e vendosur gabim mund ta ndryshojë krejt kuptimin e fjalisë. Krahaso: *Nuk erdhi, sepse ishte i lodhur.* dhe *Nuk erdhi sepse ishte i lodhur* — në të dytën mohohet shkaku, jo ardhja.

Pasqyra e shenjave

Shenja	Përdoret	Shembull
Pika (.)	në fund të fjalisë dëftore dhe te shkurtesat	*Sot kemi mësim**.** / **etj.**, **p.sh.***
Presja (,)	ndan gjymtyrë të njëllojta, fjali të varura dhe gjymtyrë të veçuara	*Bleva bukë**,** qumësht dhe djathë.*
Pikëpresja (;)	ndan pjesë të gjata a të brendashkruara të një fjalie të përbërë	*Disa lexonin**;** të tjerët shkruanin.*
Dy pikat (:)	para numërimit, shpjegimit ose ligjëratës së drejtë	*Na duhen tri gjëra**:** letra, ngjyrat, gërshërët.*
Pikëpyetja (?)	në fund të fjalisë pyetëse të drejtë	*Ku e ke çantën**?***
Pikëçuditja (!)	në fund të fjalisë thirrmore, urdhërore ose dëshirore	*Sa bukur**!** Hape derën**!***
Thonjëzat (« »)	ligjërata e drejtë, titujt, fjalët me kuptim të veçantë	*Ai tha**:** «Do të vij nesër.»*
Viza e dialogut (—)	hap replikën e secilit folës	*— Mirëmëngjes, si je?*
Viza lidhëse (-)	bashkon pjesë fjalësh dhe ndan rrokjet	*marrëdhënie **tregtare-ekonomike***
Tri pikat (...)	mendim i papërfunduar ose heqje teksti	*Doja të thosha se**...***
Kllapat ( )	shpjegime dytësore	*Naim Frashëri **(**1846–1900**)***

Kur vihet presja

1. **Midis gjymtyrëve homogjene:** *Në çantë kam libra, fletore, lapsa dhe një shishe uji.* Para *dhe*-së së fundit nuk vihet presje.
2. **Para lidhëzave kundërshtore** *por, mirëpo, ndërsa, kurse, veçse*: *Doja të vija**,** por nuk munda.*
3. **Para lidhëzave përmbyllëse** *prandaj, pra, kështu që*: *Ra shi**,** prandaj mbetëm brenda.*

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

4. **Pas fjalisë së varur në krye të periudhës:** *Kur mbaroi mësimi**,** dolëm jashtë.*
5. **Për të veçuar thirrorin:** *Arta**,** a mund të vish këtu?*
6. **Për të veçuar fjalët ndërmjetëse:** *Ai**,** sipas meje**,** ka të drejtë.*
7. **Për të veçuar përcaktorin e shkëputur:** *Arta**,** nxënësja më e mirë e klasës**,** mori çmimin.*

Kur NUK vihet presja

- Midis kryefjalës dhe kallëzuesit: *Nxënësit e klasës sonë morën pjesë në konkurs.*
- Para *se* dhe *që* ftilluese: *E di se ke të drejtë.*
- Para *dhe* që bashkon dy gjymtyrë të njëjta: *Mësoj dhe punoj.*
- Midis foljes dhe kundrinorit: *Lexova librin.*

Dy pikat

- **Para numërimit:** *Klasa ka tri grupe**:** fillestar, i mesëm dhe i avancuar.*
- **Para shpjegimit:** *Arsyeja ishte e thjeshtë**:** nuk kishte kohë.*
- **Para ligjëratës së drejtë:** *Mësuesja tha**:** «Hapni librat.»*
- **Nuk vihen** kur numërimi rrjedh natyrshëm nga folja: *Bleva bukë dhe qumësht.* (jo *Bleva: bukë dhe qumësht.*)

Shkrimi i dialogut

Në prozën shqipe dialogu shkruhet me **vizë dialogu** në fillim të çdo replike të re, e ndjekur nga një hapësirë:

- *— Mirëmëngjes! Si je sot?*
- *— Mirë, faleminderit. Po ti?*
- *— Edhe unë mirë. A do të vish në mbrëmje?*

Kur ligjërata e drejtë futet brenda tekstit rrëfimtar, përdoren **dy pikat dhe thonjëzat**: *Arta pyeti: «A do të vish në mbrëmje?»*

Nga letërsia shqipe

Vargjet e para të *Bagëti e Bujqësisë* janë një thirrore e ndarë me presje dhe e mbyllur me pikëçuditje:

«O malet' e Shqipërisë e ju o lisat' e gjatë! / Fushat e gjëra me lule, q'u kam ndër mënt dit' e natë!»

Pikëçuditja shënon ngritjen emocionale të thirrorit; presja te *«Fushat e gjëra me lule, q'u kam ndër mënt»* veçon një përcaktor të shkëputur. Apostrofi te *malet'* dhe *lisat'* është një dukuri e drejtshkrimit të shekullit XIX; sot shkruajmë **malet e Shqipërisë**, **lisat e gjatë**, pa apostrof.

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
Arta, lexon një libër.	**Arta lexon një libër.**	kryefjala nuk ndahet nga kallëzuesi
Bleva: bukë dhe qumësht.	**Bleva bukë dhe qumësht.**	dy pikat nuk ndërhyjnë midis foljes dhe kundrinorit
Bleva bukë, qumësht, dhe djathë.	**Bleva bukë, qumësht dhe djathë.**	pa presje para *dhe*-së së fundit

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Gabim	Saktë	Pse
- Mirëmëngjes!	**— Mirëmëngjes!**	viza e dialogut është e gjatë, jo vizë lidhëse
Ai pyeti a do të vish.	**Ai pyeti a do të vish.** / **Ai pyeti: «A do të vish?»**	pikëpyetja vihet vetëm te pyetja e drejtë

Provo vetë

Vendos shenjat që mungojnë:

1. Arta a mund të më ndihmosh *(Arta, a mund të më ndihmosh?)*
2. Doja të vija por u sëmura *(Doja të vija, por u sëmura.)*
3. Na duhen tri gjëra letra ngjyrat dhe gërshërët *(Na duhen tri gjëra: letra, ngjyrat dhe gërshërët.)*
4. Kur mbaroi mësimi dolëm jashtë *(Kur mbaroi mësimi, dolëm jashtë.)*

Burime dhe referenca

- Naim Frashëri, *Bagëti e Bujqësia*, Bukuresht, 1886.
- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.
www.englishforlife.edu.mk · +389 71 989 903 · info@englishforlife.mk · Faqe3